MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI

MAGISTRAT DR. PAUL COPPINI

Seduta tat-23 ta' Novembru, 2007

Citazzjoni Numru. 36/2006

Maria Grech,
Joseph Curmi,
Carmela Grech,
Mary Anne Sciberras,
Ilkoll aħwa Curmi;

Roberta Muscat,
Elizabeth Cardona,
Antonella Said, u
Dorianne Curmi
Lkoll aħwa Curmi.
vs

Carmel sive Charlie Bajada.

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors li permezz tiegħu l-atturi, wara li ppremettew:

1. Illi l-esponenti huma proprjetarji ta' porzjon raba magħrufa bħala 'Tal-Ġnien' fil-limiti ta' Sannat, Għawdex tal-kejl ta' madwar mija u tmenin metri kwadri (180 m.k.) konfinanti mill-lvant mat-triq, mit-tramuntana ma' beni tal-eredi ta' Francesco Farrugia u nofsinhar ma' beni ta' Carmelo Gauci, bid-dritt illi tieħu l-ilma minn bir li jinsab fl-għalqa immedjatament lejn in-nofsinhar tagħha;
2. Illi din l-art kienet oriġinarjament proprjeta' ta' Giusepp Muscat, u dan kien ikkonċedieha in użufrutt b'titolu ta' patrimonju sakru lil Dun Anton Bajada, fl-okkażżjoni tal-konsagrazzjoni ta' dan ta' l-aħħar permezz ta' kuntratt fl-atti tan-Nutar Francesco Refalo tal-ħamsa (5) ta' Ottubru elf disa' mija wieħed u ħamsin (1951);

3. Illi Giusepp Muscat iben il-mejtin Salvatore w Antonia nee' Refalo, miet fil-ħamsa u għoxrin (25) ta' Gunju elf disa' mija sebgħa u sittin (1967) u rregola t-testment tiegħu b'testment unika karta ma' martu fl-atti tan-nutar Francesco Refalo tal-għaxra (10) ta' Ottubru elf disa' mija u ħamsin (1950) u żewġ testmenti oħra waħdu fl-atti tan-nutar John Busuttil wieħed tas-sitta (6) ta' Ottubru elf disa' mija disgħa u ħamsin (1959), u l-ieħor tas-sbatax (17) ta' April elf disa' mija sebgħa u sittin (1967) bis-saħħa ta' liema nnomina lil Dolores Curmi, omm u nanna tar-rikorrenti, bħala eredi universali tiegħu;

4. Illi b'kuntratt fl-atti tan-Nutar Enzo Dimech tal-erbatax (14) ta' Jannar elfejn u ħamsa (2005), Dolores Curmi kienet trasferiet din l-art b'titolu ta' donazzjoni lill-erbat uliedha, aħwa Curmi flimkien ma' Anthony Curmi missier ir-rikorrenti l-oħra aħwa Curmi. Dan Anthony Curmi miet fit-tnejn u għoxrin (22) ta' April, elfejn u ħamsa(2005);

5. Illi d-dikjarazjzoni ta' trasferiment causa mortis ta' Anthony Curmi saret fl-atti tan-Nutar Maria Grima.

6. Illi Dun Anton Bajada miet fid-disgħa (9) ta' Diċembru elfejn u ħamsa (2005), u għalhekk l-użufrutt

kostitwit favur tiegħu bis-saħħa tal-kuntratt hawn fuq indikat ġie awtomatikament terminat;

7. Illi wara l-mewt ta' Dun Anton Bajada din ir-raba baqgħet tiġi okkupata mill-intimat; u minkejja illi dan ġie interpellat, kemm b'ittra interpellatorja tal-għoxrin (20) ta' Jannar elfejn u sitta (2006), kif ukoll b'ittra uffiċċjali tal-1 ta' Frar tal-istess sena 2006, sabiex jiżgombra minn din ir-raba u jħalli l-pussess vakanti tagħha favur l-esponenti, l-intimat baqa' inadempjenti, anzi beda jippretendi illi din l-art issa saret proprjeta' tieghu;

8. Illi l-intimat qiegħed pero jokkupa dan il-fond, illegalment, abbużivament, u bla ebda titolu validu fil-liġi;

9. Illi għalhekk l-esponenti jridu jirriprendu l-pussess tal-art tagħhom u jiżgombraw lill-intimat minn din l-art, u għalhekk din it-talba tinkwadra ruħha fid-dispożizzjonijiet tal-artikolu 167 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

Talbu lill-konvenut jgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Taqta' u tiddeċidi din il-kawża bid-dispensa mis-smiegħ a tenur tal-artikolu 167 tal-Kodiċi u Organizzazzjoni u Proċedura Civili;

2. Tiddikjara illi inti qiegħed tokkupa l-porzjon raba magħrufa bħala 'Tal-Ġnien' fil-limiti ta' Sannat, Għawdex tal-kejl ta' madwar mija u tmenin metri kwadri (180 m.k.) konfinanti mill-lvant mat-triq, mit-tramuntana ma' beni tal-eredi ta' Francesco Farrugia u nofsinhar ma' beni ta' Carmelo Gauci, bid-dritt illi tieħu l-ilma minn bir li jinsab fl-għalqa immedjatament lejn in-nofsinhar tagħha llegalment, abbużivament, u bla ebda titolu validu fil-liġi.

3. Tikkundannak tiżgombra mir-raba hawn fuq deskritta f'dak iż-żmien qasir u perentorju illi jiġi lilek prefiss, u sabiex tħalli l-istess raba bil-pussess vakanti favur ir-rikorrenti.

Bl-ispejjeż, inklużi dawk tal-ittra interpellatorja tal-għoxrin (20) ta' Jannar elfejn u sitta (2006), kif ukoll b'ittra uffiċċjali tal-1 ta' Frar tal-istess sena 2006, kontra tiegħek, u bl-inġunzjoni għas-subizzjoni illi għaliha minn issa inti inġunt.

Bir-riserva ta' kull azzjoni għad-danni spettanti lir-rikorrenti kontra tiegħek.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut li eċċepixxa illi:

1. Illi fl-ewwel lok, sabiex l-atturi jirnexxu f'din l-azzjoni tagħhom huma għandhom jipproduċu provi konkreti u konklussivi għall-ahhar dwar it-titlu u dominju tagħhom fuq il-proprjeta' in kwistjoni, liema provi jidher li l-atturi ma għandhomx. Fin-nuqqas li jipproduċu tali privi, allura din l-azzjoni ma tistax tirnexxi u l-eċċipjenti għandu jitħalla fil-pussess ta' l-istess proprjeta'.

2. Illi fi kwalunkwe kaħ u interament mingħajr preġudizzju għall-premess, kif sottomess, l-eċċipjenti jinsab fil-pussess tal-proprjeta' de quo agitur u f'dawn iċ-ċirkostanzi hija wkoll applikabbli fil-konfront tal-pretensjonijiet ta' l-atturi, il-preskrizzjoni akkwiżittiva trentennali.

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Rat il-verbal tagħha tat-30 ta' Mejju 2007 fejn ħalliet il-kawża għall-lum għas-sentenza.

Rat in-noti ta' sottomissjonijet rispettivi tal-kontendenti.

Rat l-atti l-oħra tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Illi permezz ta' din il-kawża l-atturi qegħdin ifittxu li jiżgumbraw lill-konvenut minn biċċa raba' li jikkontendu li tappartjeni lilhom u li fil-fehma tagħhom il-konvenut qiegħed jokkupa mingħajr ebda titolu. Fin-nota ta' l-Osservazjonijiet tagħhom l-atturi jsostnu illi min-natura ta'

l-eċċezzjonijiet tal-konvenut, din il-kawża tista' titqies bħala waħda rivendikatorja. Dan għaliex fl-eċċezzjonijiet tiegħu l-konvenut igħid li l-atturi għandhom qabel xejn jippruvaw it-titolu tagħhom u fin-nuqqas għandu jitħalla fil-pussess tagħha. Imma kif tajjeb jindika l-konvenut fin-nota ta' l-Osservazzjonijiet responsiva tiegħu, "*l-elementi essenzjali ta' azzjoni ta' rivendika ġew delinjati li jinkludu talba għal dikjarazzjoni ta' dominju jew proprjeta' f'min jeżerċita l-azzjoni, kif ukoll talba biex il-konvenut possessur jagħti l-pussess ta' din il-proprjeta' lil min jeżerċita l-azzjoni*."[1] Jekk tonqos xi waħda minn dawn it-talbiet, l-azzjoni ma tibqax waħda ta' dan it-tip. Fil-każ in eżami ma nsibux talba biex l-atturi jiġu dikjarati s-sidien ta' l-art in kwistjoni, u allura żgur li hawnhekk m'għandniex kawża rivendikatorja, imma waħda tipika ta' żgumbrament.

L-ewwel eċċezzjoni tal-konvenut hija fis-sens illi l-atturi jridu qabel xejn jipprovaw it-titolu ta' proprjeta' li qed jallegaw li għandhom fuq din l-art. Hu jsostni illi mingħajr din il-prova jkun jonqos l-interess ġuridiku fl-atturi biex jippromwovu din il-kawża.

L-atturi ppreżentaw diversi dokumenti sabiex jissostanzjaw il-pretensjoni tagħhom ta' proprjeta' fuq l-art in kwistjoni. Irriżulta illi l-porzjon raba' *de quo* magħrufa "tal-Gnien" limiti ta' Sannat, Għawdex, tal-kejl ta' madwar mija u tmenin metri kwadri (180m.k.)[2] kienet tifforma parti mill-patrimonju sagru li ċertu Giusepp Muscat, flimkien ma' oħrajn, kien ikkostitwixxa a favur tar-reverendu Dun Anton Bajada, meta dan kien wasal biex iqaddes.[3] Fl-att ta' kostituzzjoni ta' dan il-patrimonju sagru, li bis-saħħa tiegħu l-imsemmi Dun Anton Bajada kellu jgawdi l-beni hemmhekk speċifikati b'titolu ta' użufrutt tul ħajtu, din l-art ġiet identifikata bħala "*Lands called 'tal-Gnien' situated Strada Cenc of Sannat, Gozo, of about nine misure, subject to annual perpetual ground rent of one shilling and*

---

1 Ara f'dan is-sens : Prim'Awla : Aluminium Limited vs Earli Limited et.: 21.3.2002; J. Demanuele et. vs S.Bonnici : 28.5.2003 .

2 ara pjanta u site plan relattiva a fol. 5 .

3 ara traskrizzjoni ta' l-att relattiv in atti Nutar Francesco Refalo tal-5 ta' Ottubru 1951, a fol. 25 - 26 tal-proċess, li l-konvenut jirrikonoxxi bħala tali (ara verbal tiegħu a fol. 34)

five pence and a half penny bounded on the North by property of Francesco Farrugia on the south by property of Carmelo Grima in the east by a street of the annual rent of two pounds and ten shillings ***assigned by Giuseppe Muscat …*** " Fl-istess kuntratt insibu mbagħad tiġi dikjarata bħala provenjenza ta' din l-art illi : "*the property assigned by Giuseppe Muscat has been acquired by him by my deed of transfer by exchange from possession of Carmelo Grima as per my deed of transfer dated the fifth day of November one thousand nine hundred and fifty one sive (1951)*."

Giusepp Muscat miet fil-25 ta' Gunju 1967,[4] u rregola s-suċċessjoni tiegħu permezz ta' testment tiegħu *unica carta* ma' martu fl-atti tan-Nutar Francesco Refalo ta' l-10 ta' Ottubru 1950[5] u żewġ testmenti oħra waħdu fl-atti tan-Nutar John Busuttil, wieħed tas-6 ta' Ottubru 1959 u l-ieħor tas-17 ta' April 1967, bis-saħħa ta' liema innomina lil Dolores Curmi, omm u nanna rispettivament ta' l-atturi, bħala eredi universali tiegħu.[6] B'kuntratt fl-atti tan-Nutar Enzo Dimech tal-14 ta' Jannar 2005, Dolores Curmi mbagħad ittrasferiet din l-art b'titolu ta' donazzjoni[7] lill-ħames uliedha, ċioe' l-atturi aħwa Curmi, flimkien ma' Anthony Curmi, missier l-atturi l-oħra, li miet fit-22 ta' April 2005.[8]

Dun Anton Bajada miet fid-9 ta' Diċembru 2005,[9] u għalhekk, billi mal-mewt tiegħu l-usufrutt li kellu a favur tiegħu ġie terminat, l-atturi talbu lill-konvenut, li dakinhar kien qed jokkupa r-raba in kwistjoni sabiex jirrilaxxjaha a favur tagħhom. Dan irrifjuta, għax, presumibilment bħala wieħed mill-eredi ta' Dun Anton Bajada, (għax dan qatt ma ħiet ippruvat), beda jsostni illi l-atturi ma kellhom ebda dritt fuq ir-raba *de quo*, billi din kienet ġiet akkwistata mill-istess Dun Anton Bajada bis-saħħa tal-preskrizzjoni trentennali .

---

[4] Dok. C a fol. 6 .
[5] Dok. D a fol . 7 - 8 .
[6] Dokti. E u F a fol. 9 - 10; u 11 – 12 .
[7] Dok. G a fol.13 - 16 tergo .
[8] Dok. H a fol. 17 .
[9] ara Rikors ġuramentat ta' l-atturi .

Ma jidher illi hemm ebda dubbju illi din l-art hija proprju l-istess waħda li kienet ġiet konċessa in użufrutt minn Giuseppe Muscat lil Dun Anton Bajada bħala parti mill-patrimonju sagru tiegħu. Dan ikkonfermah sew Dun Anton Bajada fl-affidavit tiegħu[10] u fl-ittri li kien bagħat lill-missier l-atturi permezz ta' l-avukat tiegħu, dakinhar l-istess avukat li llum qed jippatrocinja lill-atturi,[11] kif ukoll mid-depożizzjoni tax-xhieda kollha prodotti mill-attur.[12] Għalkemm fin-nota ta' l-osservazzjonijiet tiegħu, il-konvenut jittenta jixhed dubbju dwar kemm tassew kienet din l-għalqa li Guseppe Muscat ħalla lil Dun Anton Bajada bħala parti mil-patrimonju sagru tiegħu, kif rajna, rriżulta ampjament mill-istess kuntratt ta' kostituzzjoni ta' dan il-patrimonju sagru illi ma jeżisti ebda dubbju f'dan ir-rigward.

Jibqa' biss sabiex jiġi eżaminat kemm jista' jkollu raġun il-konvenut li jinsisti li din ir-raba kienet ġiet akkwistata minn Dun Anton Bajada bis-saħħa tal-preskrizzjoni akkwiżittiva trentennali. Huwa minnu illi kif jgħidu l-atturi fin-nota ta' l-Osservazzjonijiet tagħhom, min ikollu titolu prekarju bħal ma kien l-użufrutt imħolli lil Dun Anton Bajada ma jista' qatt jippreskrivi a favur tieghu, u dan jikkonfermah l-artikolu 2118 tal-Kap. 16. Imma mbagħad l-artikolu sussegwenti jagħmel eċċezzjoni fis-sens illi persuni bħal dawn jistgħu jippreskrivu: *"jekk it-titolu tagħhom jitbiddel minħabba raġuni li tkun ġejja minn terza persuna jew bis-saħħa ta' l-oppożizzjoni li huma jagħmlu għall-jedd tas-sid."* Huwa appuntu fuq dan l-artikolu li l-konvenut qed jibbaza l-pretensjoni tieghu.

Skond it-**Troplong** li jispjega fit-tul iċ-ċirkostanzi fejn tista' tapplika din l-eċċezzjoni : "*Secondo l'articolo 2238* (tal-Code Napoleon, korrispondenti għall-art. 2119 tal-Kodiċi tagħna), *il possesore precario, il conduttore od altri puo' prescrivere quando il suo titolo si trova invertito tanto per causa proveniente da un terzo, che per aver egli fatto opposizzione al diritto del proprietario … Il possesso e'*

[10] a fol. 38 – 39 .
[11] Dokti. CB 1 a fol. 57 u CB 2 a fol. 58
[12] ara affidavit ta' Joseph Bajada a fol. 36 - 37; ta' Nicholas Buttigieg a fol. l 40 u ta' Marianna Cordina a fol. 41 .

invertito quando, comminciato con un titolo diverso da quello di proprietario, si cambia in un possesso di cui se ne raccolgono i vantaggi animo domini.

Vi e' una quantita' di casi di cambiamento del possesso, ma non sono tutti efficaci per menare alla prescrizione. Il piu' delle volte il cambiamento e' un atto di mala fede e di dislealta' che la legge non prende in considerazione. Affinche' il cambiamento possa produrre qualche effetto, affinche' operi questa metamorfosi che purga i vizii del possesso, e' d'uopo che proceda da una delle due cause or ora esposte.

La prima causa di cambiamento e' un possesso che commincia all'ombra di un titolo proveniente da un terzo. L'articolo 2238 vuole la presenza di un terzo, poiche' niuno puo' cambiare a se' stesso la causa del suo possesso (art. 2240) o e' necessario che questa specie di cambiamento la quale trasforma il possesso, provenga da una causa estrinseca …. Il12 senso di cio' e' ,che nessuno puo', colla sua propria volonta', e con nuova intenzione, cambiare la causa del suo possesso. Cosi' il fittaiuolo che prende la risoluzione d'impadronirsi della cosa che tiene in affitto e non piu' pagarne gli estagli, quando anche si astenesse di pagare, il possesso resta sempre lo stesso. Dappoiche' il cessar del pagamento e' un atto negattivo, un'astinenza che non opera novazione …. Vi e' necessario dunque il fatto di un terzo per invertire il possesso. Vi e' il fatto di un terzo quando il proprietario il quale ha dato il possesso precario, lo converte in un possesso animo domini; per ezempio se il locatore vende al fittaiuolo il fondo che costui possedea come conduttore. E' evidente che il fatto di questa compra lo rende legittimo possessore per se' medesimo.

Il possesso e' egualmente cambiato per fatto di un terzo quando il possessore precario compra o riceve da un individuo estraneo, il quale gliela trasmette a titolo di proprieta'. Questa causa di cambiamento e' sovente ingiusta. Un fittaiuolo raramente e' di buona fede quando calpestando l'affitto che gli ha dato il possesso, egli compra da un terzo che si pretende proprietario, e gode

animo domini senza avvertire direttamente il locatore. Ma se questo nuovo possesso non e' buono per fargli acqusitare la prescrizione decennale, potra' procurargli la prescrizione trentenaria che non ha bisogno di buona fede …

Eccoci alla seconda causa che fa scomparire il vizio del precario e rende il possesso buono per prescrivere. Questa seconda causa e' quella che viene dalla opposizione. Il nuovo possesso acquistato con questo fatto e' sovente ingiusto e di mala fede, ed intanto non lascia di dar corso alla prescizione, poiche' mette il proprietario in mora di spiegarsi, di agire, di far cessare la opposizione, e se egli resta nella inazione per trent'anni, si suppone di avere abbandonato il suo diritto. Per ezempio di opposizione d'Argentree' cita il fatto del fittaiuolo che si proclama padrone della cosa, che ne percepisce i frutti per proprio conto e caccia il padrone che viene per entrare nel suo fondo… E' cosa evidente che la riunione di queste circostanze costituisce una sufficiente opposizione per mettere in mora il proprietario. Non puo considerarsi come vera opposizione la sola cessazione del pagamento delle prestazioni alle quali si era obbligato … Cosi' si cadrebbe in un grande errore se si vedesse una opposizione in un'astinenza, in un fatto negattivo; ***vi e d'uopo necessariamente una formale negazione, un rifiuto positivo, una non riconoscenza del diritto contro il quale si prescrive …**" [13]*

L-ewwel cirkostanza imfissra minn dan l-awtur, u cioe' il-bdil tat-titolu minn wiehed prekarju ghal wiehed ta' dominju permezz ta' xi kuntratt ta' trasferiment, zgur mhux applikabbli ghal kaz in ezami. Hemm ukoll dubbju serju kemm tista' tkun applikabbli t-tieni cirkostanza, u cioe' dik ta' l-opposizzjoni ghat-titolu tas-sid, billi ma jirrizultax illi hawnhekk qatt kien hemm xi opposizzjoni bhal din. Anzi skond il-verzjoni tal-konvenut, Giuseppe Muscat kien jaqbel ma' Dun Anton Bajada, illi din l-ghalqa kien tahielu bi proprjeta' u mhux b'semplici usufrutt. Kien biss zmien

[13] Troplong : Commentario sulla Prescrizione : Napoli : 1852 pag. 518 – 525 .

wara l-mewt ta' l-istess Giuseppe Muscat, li l-atturi bhala eredi tieghu bdew jirreklamaw ir-raba minghand Dun Anton Bajada, u dan oppona t-titolu taghhom.

Fi kwalunkwe kaz pero', kif inghad fl-unika kawza fejn jidher illi l-qrati taghna sa issa ttrattaw dan l-artikolu tal-ligi, "*dina l-opposizzjoni ghandha ssir b'atti esterjuri univoci, li jaffermaw b'mod car u pozittiv il-volonta' taghhom li jbiddlu l-kawza tal-pussess taghhom*." [14]

Fil-kaz taghna nsibu lil Dun Anton Bajada jsostni fl-affidavit tieghu illi huwa sa minn meta giet f'idejh ir-raba in kwistjoni, kien zammha bhala tieghu. Infatti jirrakkonta illi, peress illi l-intenzjoni ta' Guseppe Muscat u martu kienet illi jirregalawlu din l-art sabiex ikun jista' jibni r-residenza tieghu fiha, ezattament wara li sar il-kuntratt ta' kostituzzjoni tal-patimonju sagru, kien sar "kodicill" (sic) ghand l-istess nutar Francesco Refalo li bih Muscat kien ittrasferhielu l-proprjeta' ta' din ir-raba. Xi tip ta' kuntratt f'dan is-sens ma jirrizulta pero' li gie qatt insinwat fir-Registru Pubbliku ta' Ghawdex. L-istess Dun Anton ikompli jghid illi b'kumpens ta' dan it-trasferiment, Muscat kien imponhielu piz ta' erba' quddisiet fis-sena fuq l-art *de quo*, u dawn huwa kien irregistrahom skond il-ligi in segwitu ghall-Att ta' l-1981 dwar ir-Registrazzjoni ta' Artijiet.[15] Madankollu fuq il-formula relattiva, bhala d-dokument li jistabilixxi c-celabrazzjoni ta' dawn il-quddisiet Dun Anton isemmi t-testment ta' Giuseppe Muscat, atti Nutar Francesco Refalo ta' l-1 ta' Ottubru 1951, mentri fil-fatt ma jirrizultax illi kien sar xi testment minn Giuseppe Muscat f'dik id-data, imma fl-10 ta' Ottubru 1950,[16] u lanqas illi kien gie impost xi piz ta' quddies fuq l-art in kwistjoni.

In sostenn tal-pretensjoni tiegħu l-konvenut esebixxa wkoll kopja tal-formula tad-dikjarazzjoni tad-dħul u ħruġ ta' Dun Anton Bajada għas-sena 1986[17] minn fejn jirriżulta illi kien

[14] Prim'Awla : Nicola Farrugia pro et noe. vs Francesco Farrugia et. kollez. Vol. XXXVIII. II. 606 .
[15] Dok. CB 4 a fol. 67 .
[16] Dok. D a fol. 7 - 8 .
[17] Dok. CB 5 a fol. 68 .

ġie dikjarat illi huwa kellu bi proprjeta' "*siegħ u nofs raba', tajjeb għall-bini, f'Cenc Street, Sannat, b'piż ta' 4 quddisiet fis-sena*." Apparti n-nuqqas ta' dekors ta' żmien għall-peskrizzjoni mid-data ta' tali dikjarazzjoni, hemm dubbju pero' kemm l-istess dikjarazzjoni tista' tirreferi għall-art in kwistjoni, billi l-kejl indikat huwa pjuttost ikbar minn dak tar-raba *de quo* li fiha inqas minn siegħ.[18]

Ġiet esebita wkoll riċevuta maħruġa mill-Kurja ta' Għawdex dwar fidi ta' xi piż fuq din ir-raba, li sar mill-konvenut fit-30 ta' Ottubru 2006.[19] Din pero' hija reċenti wisq biex jista' jkollha xi effett għall-preskrizzjoni.

Hemm ukoll kopji fotostatiċi ta' notamenti allegatament miktuba minn Dun Anton Bajada, li la huma datati u wisq inqas iffirmati, fejn hemm spjegazzjoni ta' kif din l-art suppost li spiċċat f'idejh b'titolu ta' proprjeta'.

Ġiet esebita wkoll il-korrispondenza li ġiet skambjata bejn Dun Anton Bajada u missier l-atturi, u bejn l-avukat tiegħu u l-atturi in konnessjoni ma' din ir-raba.[20] Din il-korrispondenza hija pero' kollha relattivament reċenti, u żgur li lanqas din ma tista tkun utili għall-perijodu meħtieġ għall-preskrizzjoni.

Hemm ukoll ix-xhieda ta' :

(i) Joseph Bajada, hu Dun Anton Bajada, li spjega kif sew ħuh, kif ukoll diversi nies oħra mir-raħal kienu minn dejjem jemmnu illi din ir-raba Giuseppe Musact kien ittrasferiha lil Dun Anton b'titolu ta' proprjeta';

(ii) Nicholas Buttigieg, li qal li darba kien inserta assista għal inċident fejn Giuseppe Muscat kien tlewwem ma' ħuh Felic, ġo ħanut tax-xorb, għax dan Felic ippretenda li ħuh kellu jħallilu din ir-raba u mhux jagħtiha lil Dun Anton Bajada; u

---

18 ara typescript tal-kuntratt ta' kostituzzjoni tal-patrimonju sagru a fol. 25 tergo u l-premessi fir-Rikors guramentat
19 a fol. 71 .
20 Dok. P a fol. 29, u Dokti. CB 1 u CB 2 a fol. 57, 58 .

(iii) Marianna Cordina, li tiftakar kif Giuseppe Muscat kien partat biċċa raba minn dik magħrufa "tal-Gnien" fi triq Cenc, Sannat, ma' biċċa oħra tmiss magħha li kellu missierha fl-istess inħawi, biex it-tnejn ikollhom biċċa art tajba għall-bini.

Fil-fehma tagħha pero' ma jidhirx illi b'daqshekk il-konvenut irnexxielu jipproduċi provi sodisfaċenti sabiex jistabilixxi titolu ta' proprjeta' a favur tiegħu bil-preskrizzjoni akkwisittiva trentennali bbażata fuq il-pussess kontinwu, ininterrott, paċifiku, pubbliku w inekwivoku għaż-żmien kollu li trid il-liġi. L-aqwa prova, jekk tassew din l-art kienet ingħatatlu biex jibni r-residenza tiegħu fuqha, kienet żgur tkun il-bini minn Dun Anton Bajada ta' tali residenza tiegħu fuq din l-art, ħaġa li pero', minkejja t-trapass ta' daqstant snin, baqa' qatt ma għamel. Fatt dan li ma jistax ma jkunx indikattiv ta' l-inċertezza tat-titolu fl-istess detentur!

Għaldaqstant, billi l-konvenut ma rnexxilux jipprova t-titolu ta' proprjeta' li allega li għandu fuq l-art in kwistjoni, ma jibqa' l-ebda raġuni għaliex it-talbiet attriċi m'għandhomx jiġu milqugħa.

Għal dawn il-motivi, tiddeċidi l-kawża billi:

1. Tiddikjara illi l-intimat qiegħed jokkupa l-porzjon raba' magħrufa bħala "tal-Gnien", fil-limiti ta' Sannat, Għawdex, tal-kejl ta' madwar mija u tmenin metri kwadri (180m.k.) konfinanti mill-lvant mat-triq, mit-tramuntana ma' beni tal-eredi ta' Francesco Farrugia u nofsinhar ma' beni ta' Carmelo Gauci, bid-dritt illi tieħu l-ilma minn bir li jinsab fl-għalqa mmedjatament lejn in-nofsinhar tagħha, illegalment, abbużivament u bla ebda titolu validu fil-liġi; u konsegwentement

2. tikkundannah jiżgombra minn din ir-raba fi żmien tliet xhur mill-lum u jħalli l-istess raba bil-pussess vakanti favur ir-rikorrenti.

Bl-ispejjeż, inklużi dawk ta' l-ittra nterpellatorja tal-20 ta' Jannar 2006 u ta' l-ittra uffiċċjali ta' l-1 ta' Frar 2006, kontra l-konvenut.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------